

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันที ๙ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๗ หน้า ๒๑

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

กระแสวิเคราะห์สะท้อนภาพ ความตกต่ำของการศึกษาไทย

ประเทศไทย นำโดยรัฐบาล คสช. ซึ่งมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 29 กำลังจะปฏิรูปประเทศไทยใน 11 ด้าน ด้านที่สำคัญอย่างยิ่งด้านหนึ่งคือ ด้านที่ 5 การปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการที่ออกแบบการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้จะมีทั้งหมด 15 ท่าน ที่ คสช. ได้เลือกมาจากองค์กรนิติบุคคลที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ และจากที่คณะกรรมการจังหวัดเลือกมา คนไทยทั่วประเทศอยากเห็นความสำเร็จอย่างผาสุกความหวังไว้กับคณะกรรมการชุดนี้ แม้ว่าจะเป็นฝ่ายเส้นสุดท้าย และจะขอเอาใจช่วยเป็นกำลังใจในการทำงานสำคัญครั้งนี้ด้วย

ก่อนการปฏิรูปการศึกษา เราคงต้องกลับมาสำรวจสุขภาพของตนเองผ่านกระจกเงาที่สะท้อนภาพจากสถาบันประเมินผลต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศก่อนที่จะรื้อระบบหรือทบทวนเพื่อลบความสะเทือนใจ ความรู้สึกอึดอัดใจที่เกิดขึ้นอย่างยาวนาน ผลการประเมินจากสถาบัน

ต่างๆ พบว่า คุณภาพของการศึกษาไทยตกต่ำลงมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ทั้งๆ ที่รัฐบาลทุกรัฐบาลต่างก็ทุ่มงบประมาณลงไปอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย การศึกษาไทยก็ไม่มีขอมหันหัวกลับ มีแต่เส้นออกนอกเส้นทางห่างไกลจากเป้าหมายออกไปเรื่อยๆ ยิ่งใกล้จะถึงเวลาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็ยิ่งมองไม่เห็นฝั่ง

การประเมินภายในประเทศ ผลสอบ O-NET พบว่านักเรียนไทยโดยเฉลี่ยเรียนสอบตกแทบทุกวิชา คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 50% ทุกรายวิชา ตกยกชั้นตกยกประเทศ ถ้าเป็นสมัยโคสัมบัตที่เดินเรือรอบโลกเรือยังแล่นห่างฝั่งออกไปมากเท่าใดก็ยังไม่เห็นเป้าหมายมากขึ้นเท่านั้น จนทำให้ลูกเรือหมดความหวังคิดว่าเรือจะตกจากขอบโลกไม่ไหว จนเกิดวิกฤตการณ์การจลาจลบนเรือเดินทะเล

การศึกษาไทยวันนี้ก็ตกอยู่ในสภาพนั้น เพราะความไม่เชื่อมั่นในฝีมือกับต้นสะสมมานานแล้ว แม้ผู้ปกครองและครูยังไม่ต้องการ

จลาจลเพราะไม่ไว้วางใจกับต้น แต่ถ้าพลาดอีกในคราวนี้ก็ไม่แน่ว่าจะควบคุมอยู่

กระแวงวิเคราะห์สะท้อนภาพความสามารถทางการแข่งขัน PISA ได้ประเมินเด็กที่มีอายุ 15 ปีทั่วโลกใน 3 ด้านคือ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน หนังสือ ประกาศผลเมื่อปีที่แล้ว (2555) จำนวนประเทศที่เข้าร่วมประเมิน 65 ประเทศ พบว่าคณิตศาสตร์ เด็กไทยอยู่ลำดับที่ 50 เวียดนามอยู่ลำดับที่ 17 ด้านวิทยาศาสตร์ ไทยอยู่ลำดับที่ 48 จีนอยู่ลำดับที่ 1 สิงคโปร์อันดับที่ 3 ญี่ปุ่นอันดับที่ 4 เวียดนามอยู่ลำดับที่ 8 ด้านการอ่าน ไทยอยู่ลำดับที่ 47 เวียดนามอยู่ลำดับที่ 19 จีนลำดับที่ 1 สิงคโปร์ลำดับที่ 3 ญี่ปุ่นลำดับที่ 19 เราแพ้เวียดนามอย่างน่าละอาย และแพ้ประเทศในเอเชียหลายประเทศ

กระจกเงาอีกบานคือ สถาบันทดสอบ WEF

(World Economic Forum) เมื่อปีที่แล้ว 2013-2014 ผลความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเปรียบเทียบกับเฉพาะในอาเซียน ซึ่งส่งเข้าประกวดเพียง 8 ประเทศ พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 8 เป็นอันดับท้ายสุดของกลุ่ม แพ้เขมร แพ้เวียดนาม ถ้าวลาวและพม่าเข้าร่วมด้วยก็ยังไม่แน่ใจว่าเราจะชนะ 2 ประเทศนี้ได้ แต่ได้มีข่าวใหม่ล่าสุดจาก น.ส.พ.ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 6 กันยายน 2557

ผลการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันโลก ปี 2014-2015 ที่ WEF ประกาศออกมาแล้ว พบว่า ไทยได้คะแนนติดขึ้นเป็นลำดับที่ 31 จาก 144 ประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วถึง 6 อันดับ ปีที่แล้วอยู่อันดับที่ 37 ดีขึ้นกว่าหลายประเทศในกลุ่มอาเซียนอีกถึง 7 ประเทศ แต่ยังไม่แพ้ใครในอาเซียนเลย นี่ก็ถือว่าดี แต่ยังมีจุดอ่อนที่ยังต้องกังวล ที่ก็ยังไม่ตกคือทางด้านการศึกษาที่ยังหล่นลงไปต่ำกว่าปีที่แล้วอีกถึง 9 อันดับ ลงไปอยู่ในลำดับที่ 87 ใน 144 ประเทศ เป็นอันดับที่บอกว่า คุณภาพการศึกษาไทย ... ห่วยมาก!!

เมื่อปี พ.ศ.2556 มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์ใหญ่บานหนึ่งที่ได้สะท้อนภาพความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทยเผยแพร่ออกไปทั่วโลก ผ่านมุมมองของครูฝรั่งที่เคยสอนอยู่ในประเทศไทย เกิน 3 ปี ได้ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และในเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้มานาน เขียนบทความเสนอข่าวเผยแพร่ผ่านสื่อข่าว CNN-IREPORT เกี่ยวกับความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทย เธอชื่อ Cassandra James เธอเป็น A British-American Writer Currently เคยเขียนบทความลงในวารสารและหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นนักเขียนดีเด่น 1 ใน 100 คนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บทความของเธอ ขึ้นต้นว่า “ระบบการศึกษาไทย : คือความล้มเหลวแบบน่าสยดสยองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (A terrible failure in S.E.) เธอสะท้อนภาพระบบการศึกษาไทยที่เธอเคยเป็นครูเข้ามาสอนในโรงเรียนไทย เธอบอกว่า ปัญหาการศึกษาไทยเป็นโรคระบาดในด้นงบประมาณที่ไม่เคยเพียงพอ ปัญหาห้องเรียนที่นักเรียนเกิน 50 คน ปัญหาวิธีการผลิตและการฝึกอบรมครูที่ไม่มีคุณภาพ ปัญหาที่นักเรียนขี้เกียจ ปัญหาที่ระบบการเรียน (การวัดผล) ที่กดดัน (Force) ให้ครูต้องผลักดันให้นักเรียนได้เลื่อนขั้นต่างๆ ที่ยังสอบตก และปัญหาที่ครู

ทุกคนยอมหลับตาข้างหนึ่งเพื่อให้มองไม่เห็นปัญหาวิกฤตที่รุนแรง (Serious) ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ เด็กนักเรียนไทยไม่ได้ถูกสอนให้คิด ไม่มีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking)

ในโรงเรียนรัฐบาล มีนักเรียนเกินกว่าห้องละ 50 คนถือเป็นเรื่องปกติ ครึ่งหนึ่งของนักเรียนในชั้นหลับตลอดชั่วโมง โดยที่ครูไม่ได้สังเกตว่าเด็กนักเรียนจะฟังครูหรือไม่ หนังสือเรียนมีจำกัด เครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์ไม่มีอยู่ในหลายแห่ง ครูชาวต่างประเทศเป็นเสมือนนกหรือตะกอนของสังคม

ขณะที่ การศึกษาในเวียดนาม มาเลเซีย เกาหลีใต้ และจีน กำลังพัฒนาอย่างก้าวกระโดดและพุ่งทะยาน แต่ที่ประเทศไทยกลับกำลังจมลงสู่จุดที่ต่ำสุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และต่ำลงทุกปี

ลัทธิไทยเป็นสังคมของการรักษาหน้าและรักษาภาพลักษณ์ในทุกสิ่ง สนใจแต่เพียงภาพที่ให้เด็กดูดีมากกว่าที่จะดูว่าเด็กมีความรู้อะไร แม้การศึกษาไทยจะถดถอยหลังตกต่ำลงไป ในเกมการแข่งขันทางการศึกษา แต่อย่างน้อยก็ยังมองเห็นความน่ารักของเด็กนักเรียนเวลาใส่เครื่องแบบนักเรียนเดินพาเหรดให้เห็นอยู่ในโรงเรียนแม้ว่าจะพูดภาษาอังกฤษได้ไม่ถึง 10% ที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้มากกว่า 20 คำ และ

เด็กๆ เหล่านี้แม้แต่ในภาษาของตนเองก็ไม่ได้ดีอะไร กระแสวิพากษ์ที่ยกมาเหล่านี้เพียงพอที่จะบอกอาการป่วยของการศึกษาไทยอย่างไม่มีทางปฏิเสธคนต่างชาติอาจใช้มุมมองที่เอาพื้นฐานของเขาเป็นหลัก แต่ก็สามารถสะท้อนได้ระดับหนึ่ง นี่ก็คือ กระแสวิพากษ์ที่สะท้อนภาพให้เห็นหากเราไม่เชื่อกระแสแล้วเราจะเชื่ออะไร เพราะโดยธรรมชาติมนุษย์ทุกคนไม่สามารถมองเห็นใบหน้าของตนเองได้ จึงต้องอาศัยคนอื่นบอกหรืออาศัยกระจกส่องดู

บรรยากาศของประเทศไทยในขณะนี้ ทุกคนกำลังรอดูหน้าตาของทีมนักปฏิรูปการศึกษา (15 องค์กร รุ่นที่ 2) ที่กำลังจะได้รับการคัดเลือกให้มายกร่างปฏิรูปการศึกษาไทยให้พ้นวิกฤต เพื่อให้รู้แนวทางการศึกษาไทยที่หลงทิศหลงทางมานานได้ปรับทางเลือกหันหัวเรือเข้าสู่ทิศทางที่ถูกต้อง ให้ก้าวพ้นจุดวิกฤตออกไปให้ได้ ประเทศคู่แข่งในสนามเออีซี จำนวน 10 และบวกเพิ่มอีกหลายประเทศ กำลังมองดูประเทศไทยด้วยความสับสน เพราะ

ประเทศไทยเป็นทางผ่าน เป็นสนามการค้า เป็นสนามแข่งขัน ประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ที่เคยตามกันเรามาเมื่อก่อนนี้เดี๋ยวนี้เริ่มแข่งไปได้แล้ว

กลับมาสำรวจตนเอง หันมาดูสภาพทางกายภาพ (Physical) ทางการศึกษาไทยเรามีจุดแข็งมากกว่าคู่แข่งอยู่หลายขุม เช่น อาคารเรียนเรสแควกว่าหลายประเทศ สนามโรงเรียนกว้างได้มาตรฐาน อาคารโรงฝึกงานก็พร้อม อาคารประกอบ หอประชุม โรงอาหาร แปลงเกษตร ห้องทดลอง Tablet รั้วโรงเรียนที่สวยงาม ป้ายประตูที่โอ้อ่า งามสง่ากว่าเพื่อนบ้าน พอหันกลับเข้าไปดูภายในโรงเรียนและสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศที่ยังมีความเหนียวแน่นแข็งแกร่ง แต่ในด้านจิตวิทยา (Psychological) กลับพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนนั้นล้นหลาม มีเด็กนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ คิดเลขไม่คล่อง ในระดับประถมศึกษาตอนต้นเป็นจำนวนมากอยู่ทั่วประเทศและสอบตกสะสมต่อไปจนถึงชั้น ม.3 ซึ่งเป็นตัวจุดที่ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพการศึกษาตกต่ำตามมา

วิธีการประเมินผลการเรียนที่ผลักดันให้เด็กที่สอบไม่ผ่านได้เลื่อนขั้นขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นปัญหาต่อเด็ก ต่อครู ต่อผู้ปกครอง และต่อโรงเรียน มิให้เห็นทุกปี จนผู้ปกครองบางคนเดือดร้อน ต้องมาสอบแก้ 0 ร มส แทนลูก นี่ก็คือปัญหาที่รุนแรง (Serious) ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนต้องหันหลังข้างหนึ่งเพื่อไม่ให้ทำเป็นมองไม่เห็นปัญหา เพราะมันเป็นความผิดพลาดของการออกแบบหลักสูตรในส่วนการวัดและประเมินผลการศึกษา

ดังนั้น ต้องไปแก้ไขที่วิธีวัดผลประเมินผลในหลักสูตร โรงเรียนและครูแกเองไม่ได้ ปัญหานี้จึงต้องถูกปล่อยให้สะสมทบถมมาเรื่อยๆ เป็น 10-20 ปี นักปฏิรูปท่านต้องมอง เพราะมันเป็นจุดวิกฤตสุดท้ายของการเรียน

การสอนในอดีตที่ผ่านมา ครูแทบทุกโรงเรียนสอนแบบบรรยาย (Lecture) เพราะตอนที่ไม่เรียนวิชาครูมาจากสถาบันผลิตครูทั้งหลายก็สอนมาแบบนั้น แต่จำเอามาไม่หมด ก็เลยจำเอาเฉพาะแบบบรรยายมาสอนเด็ก โดยที่ครูเป็นฝ่ายผูกขาดความรู้ความถูกต้อง นักเรียนเป็นผู้ที่จะต้องจำความรู้ทุกอย่างที่ครูสอน ใครจำได้มากเข้าใจมากคนนั้น

ก็จะเป็นคนเก่ง แต่โลกในศตวรรษที่ 21 นี้ เป็น
โลกยุคดิจิทัล Digital Age วิชาความรู้ไม่ได้
อยู่ในตัวครูเท่านั้น ความรู้จำนวนมาก
อยู่ในสื่ออินเทอร์เน็ต อยู่ใน Google อยู่ใน
สื่อ on line

ดังนั้น การเรียนยุคใหม่ ครูต้องสอนให้
เด็กรู้จักวิธีแสวงหาความรู้ หรือ Learn how
to learn เด็กจะต้องสามารถวิธีเรียนรู้สืบค้น
หาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Independent Inquiry
study) วิธีสอนของครูจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป
ตามสมัยคือ การสอนแบบโครงงาน (Project
Base Learning) ซึ่งจะเป็นนวัตกรรมการสอน
ในศตวรรษที่ 21 นี้ การวัดผลก็ต้องเปลี่ยนไป
ด้วย เป็นการวัดจากความสามารถที่มองเห็นจับ
ต้องได้ปรากฏผ่านการแสดง ผ่านผลงานการนำ
เสนอ Presentation เป็นนิทรรศการหรือ
การแสดง (Demonstration, Exhibition,
Performance)

จะออกแบบปฏิรูปการศึกษาใหม่ต้องหันไป
ดูเพื่อนบ้านหันไปดูคู่แข่งด้วย ประธานาธิบดี
ของอินโดนีเซียคนใหม่ วิโดโด บอกว่าจะ
สร้างประเทศอินโดนีเซียให้เป็นประเทศที่
มีฐานเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 10 ของ
โลกให้ได้ภายใน 10 ปีนี้ การจัดการศึกษา
จะให้ดูประเทศมาเลเซียเป็นต้นแบบ แล้ว
ประเทศไทยเราจะเอาประเทศอะไรเป็นต้น
แบบการปฏิรูปการศึกษา น่าจะลองไป
ปรึกษาท่าน พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
“ดร.ณัฐพล วิทยาลัยโรงเรียนแห่งนวัตกรรม
การเรียนรู้” ไว้เป็นต้นแบบ

ส่วนเป้าหมายการพัฒนาประเทศจะเอา
ประเทศใดเป็นต้นแบบเพื่อตามเขาให้ทัน ให้
ไปปรึกษาสิงคโปร์ ผাগไว้ด้วยความหวังโย

เพชร เหมือนพันธุ์